

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
7. siječnja 1953.
Izlazi tjedno
God. II. Broj 21
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Gospodarsko prosvjeđivanje

Pri Kotarskom odboru Narodnog fronta osnovana je pred izvjesno vrijeme komisija za gospodarsko prosvjeđivanje u koju su ušli agronomi, predstavnici Savjeta za prosvjetu i kulturu, zatim Savjeta za privredu, Kotarskog zadružnog saveza, veterinarne i društvenih organizacija. Slične komisije formirane su i po svim općinskim centrima. One će biti nosioći gospodarskog prosvjeđivanja u pojedinim mjestima na terenu. Ove komisije po općinskim centrima pristupile su organizacionim i tehničkim pripremama, kako bi ova akcija gospodarskog prosvjeđivanja što bolje uspjela.

Komisija za gospodarsko prosvjeđivanje pri Kotarskom odboru Narodnog fronta održala je nekoliko sastanaka na kojima se raspravljalo o načinu organizacije rada na području grada i kotara. Pored toga, razrađeni su i planovi, koje su pripremili poljoprivredni stručnjaci i veterinar. Ova komisija je stala na stanovište, da se akcija proširi, naime, da akcija gospodarskog prosvjeđivanja obuhvati prosvjetu i zdravstvo. Tako će se, uz ostalo, pristupiti održavanju općebrazovnih alfabetskkih tečajeva, otvaranje se nove i srednjoškolske škole. Organizirat će se predavanja zdravstvenog sadržaja a isto tako u to vrijeme pristupilo bi se uređenju higijenskih nužnika, kređenju stanova i drugih prostorića.

Veterinari bi, na primjer govorili u uzgoju i timarenju stoke, suzbijanju stočnih bolesti i tome slično.

Međutim glavni dio posla bio bi usmjeren na održavanje poljoprivrednih tečajeva i predavanja sa praktičnom primjenom savremenih metoda rada u poljoprivrednoj proizvodnji. Pored toga, u selima će se rasturati razne knjige poljoprivrednog sadržaja kao i ostala štampa sa tog područja.

U tu svrhu je komisija povela akciju za nabavku stručnih poljoprivrednih knjiga i raznog poljoprivrednog alata što će se po završenim tečajevima u pojedinim selima dijeliti najboljim polaznicima.

80-godišnjica prijelaza šibenske općine u narodne ruke

15. ov. mj. navršava se 80 godina od dana kada je novoizabrano vijeće općine Šibenik, u kome je po prvi put Narodna stranka dobila većinu, izabralo potpuno hrvatsku općinsku upravu, sa načelnikom Antom Šupukom na čelu.

Da bi se ova značajna obljetnica dostojno proslavila, formiran je u Šibeniku posebna odbor.

Program proslave bit će javnim oglašima objavljen, a 14. ov. mj. dakle uoči samog dana proslave u okviru Na-

Nedavno je u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća održana druga sjednica Narodnog odbora gradske općine Šibenik, kojoj je predsjedavao drug Iviša Baranović.

Nakon upoznavanja odbornika sa zapisnikom prošle sjednice, prešlo se na pretres prijedloga pojedinih odluka i rješenja.

Izvjestilac za propise i organizaciona pitanja odbornik Đuro Veleglavac dao je obrazloženje za Odluku o radnom vremenu u gradskoj klaonici. U živoj diskusiji, koja je nakon toga uslijedila, odbornik Ante Bego-Giljak podvukao je veliku potrebu da se donese takva odluka, ali ujedno smatra da je za radnike

rodno sveučilišta drug Božo Dulibić održat će predavanje pod naslovom: Kako je pred 80 godina šibenska općina prešla u hrvatske ruke. Predavanje će biti održano u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća u 18,30 sati, a u njemu će biti iznesene brojne pojedinosti mladom naraštaju, potpuno nepoznate.

Na samu godišnjicu, u četvrtak 15. ov. mj. Narodni odbor gradske općine Šibenik održat će svoje svečano savjetovanje u Narodnom kazalištu u 17 sati.

u klaonici prikladnije da rad počne u 4 sata ujutro, a ne u 3. I zbog toga je predložio, da se u tom smislu izmijeni prva točka te Odluke. Isto tako je naglasio, da u ljetnoj sezoni rad poslije podne traje do 20 a ne do 19 sati. Pored toga, drug Bego je istakao da bi trebalo svakako povesti više računa o higijenskim prilikama u samoj klaonici i da se povede veća briga o tome da se meso prilikom prijevoza pokriva čistim plahutama, a sama kola da budu obložena limom od zinga.

U diskusiji su još učestvovali odbornici Draško Jurišić, Bežo Stošić, dr. Trlaja, Ante Kovač, Pere Škarica i Mirko Rončević. Tako na primjer dr. Trlaja je također istakao nehigijenske uslove pod kojima se prevozi meso iz klaonice. Bilo je slučajeva da se prijevoz mesa, koji je bio namjenjen potrošačima, vrši istim onim kolima kojima se prethodno prevozilo bolesno i neupotrebljivo meso.

Odbornik Pere Sakrica predložio je, da se odbornici pravovremeno upoznaju sa nacrtima odluka koje će na sjednici pretresati, a Mirko Rončević je iznio da je nužno jasnije stilizirati stavku, koja govori o plaćanju povišenih tarifa za prekovremeno obavljene usluge u klaonici.

Odbornici su nakon toga pristupili pretresu prijedloga Odluke o obavezni veterinarskog pregleda stoke za klanje i veterinarskim taksama. Izvjestilac je bio odbornik Viktor Adam. U diskusiji je dr. Trlaja istakao, da treba jasno stilizirati prvi stav Odluke i to tako da je obavezan pregled mesa po veterinaru kako prije klanja tako i poslije njega t. j. prije odvoza iz klaonice.

Odbornik Srećko Berlangi je podnio izvještaj koji se odnosi na prijedlog Odluke o obavezni isticanja cijenika u radnjama. U diskusiji su učestvovali Božo Stošić i Ante Bego-Giljak.

Nakon izvještaja o prijedlogu Odluke o izmjeni radnog vremena u prodavaonicama mesa kojeg je podnio Ivo Vikario, drug Ante Bego je predložio da se izmijeni radno vrijeme u prodavaoni-

cama mesa u ljetnoj sezoni, tako da bi iste bile otvorene od 6 do 12 sati i od 17 do 19 sati, osim srijede i nedjelje, kad bi poslije podne bile zatvorene.

Donesena je Odluka o davanju socijalnih potpora. Odbornici Ante Kovač, Draško Jurišić i Ante Bego govorili su o korisnosti donavanja ovakve odluke.

Pored toga, na sjednici je izglasano Rješenje o reorganizaciji koordinacionog odbora Medunarodnog dječjeg fonda.

Potom su odbornici raspravljali o prijedlogu Rješenja o pretvaranju Uprave komunalnih službi iz budžetske u privrednu ustanovu. Nakon izlaganja izvjestioca Viktora Aduma razvila se živa i korisna diskusija. Odbornik Mirko Rončević stavlja primjedbu na onaj stav po kojem u upravni odbor ustanove Savjet za komunalne poslove delegira dva člana. On je mišljenja da bi to trebalo izmijeniti, jer da ni u kojem slučaju ne bi bilo demokratski delegirati druga lica u upravni odbor a pri tom mišljenju radni kolektiv. U istom smislu govorili su i odbornici Božo Stošić, Ante Bego i Draško Jurišić. Odbornici dr. Trlaja i Ivo Vikario sa svoje strane smatraju da je nacrt rješenja dobar i da delegiranje dvojice građana u upravni odbor može samo poboljšati komunalnu službu.

Na poziv predsjedavajućeg Iviše Baranovića tajnik NO-a Ante Lučev dao je iscrpno obrazloženje zbog kojih razloga je upravni odbor predviđen u takvom sastavu.

Prilikom glasanja usvojen je prijedlog odbornika Mirka Rončevića i drugova sa 20 protiv 5 glasova. Prema tome doneseno je Rješenje o pretvaranju budžetske ustanove »Uprava komunalne službe« u privrednu ustanovu sa samostalnim finansiranjem. Izmijenjen je, dakle, onaj stav o kojem se vodila živa diskusija. On sad glasi: Upravni odbor sastoji se od sedam članova od kojih je jedan direktor ustanove, a ostalu šestoricu bira kolektiv.

Nakon toga doneseno je

Rješenje o imenovanju komisije za popis stoke.

Usvajane su također i prethodne odluke sa izmjenama koje su predložili pojedini odbornici.

Prije zaključka same sjednice bilo je niz korisnih primjedbi i prijedloga od strane odbornika. Tako je Frane Šupe stavio primjedbu na radno vrijeme u prodavaonicama kruha. Frano Dujmović je iznio da već sada građanima prijeti opasnost od velikog broja pasa bez nadzora, te postavlja pitanje njihovog uništavanja. Božo Stošić je istakao potrebu veće kontrole i angažiranja svih organizacija za suzbijanje nepravilnog korištenja dječjeg dodatka, a Srećko Berlangi iznosi pitanje rješavanja onih problema, koje na zborovima birača postavljaju građani. Odbornik Mirko Rončević podvrgao je kritici trgovačke mreže, koja ne vodi dovoljno računa o potrebama grada, koji se iz dana u dan širi. Pored toga, on je govorio o slabim higijenskim prilikama u pojedinim ugostiteljskim radnjama. Odbornik dr. Trlaja također ističe slabe higijenske prilike i smatra da su za to krivi rukovodioci poduzeća. Odbornik Nikica Labura se složio sa izlaganjem drugova u pogledu higijene, ali po njegovom mišljenju nedostaju finansijska sredstva, koja bi bilo potrebno utrošiti za poboljšanje higijenskih uslova u pojedinim poduzećima. Dr. Trlaja se nije složio sa izlaganjem druga Labure. Odbornik Ante Bego predložio je, da Savjet za privredu ispita mogućnost reorganizacije nekih trgovačkih poduzeća u gradu.

Nakon što je zamjenik predsjednika drug Iviša Baranović dao odgovor na postavljena pitanja, na sjednici je zaključeno da se ubuduće odbornicima dostavi nacrt važnijih odluka koje Narodni odbor ima pretresati.

Pozitivan završetak poslovne godine

Poduzeće Luka i skladišta u Šibeniku, u toku 1952. godine, imalo je kao svoj dio društvenog plana, da izmanipulira 198.000 prometnih tona, od čega najveći dio (4/5) robe u izvozu i uvozu.

Ostali pokazatelji (porcijice) društvenog plana, ovog poduzeća, bili su slijedeći:

Troškovi reprodukcije (materijal, usluge, amortizacija), bili su predviđeni u iznosu od 20.310 dinara a platni fond u iznosu od 34.837 dinara.

Iznos predviđen na ime akumulacije i fondova bio je 138.586 dinara, dohodak od 173.423, a bruto produkt u iznosu od 193.733 dinara.

Stopa A. F. je u vremenu od 1. I. do 31. VII. t. g. iznosila 419%, a od 1. VIII. do kraja 1952. god. iznosi 364%.

Ako se uzme u obzir da poduzeće Luka i skladišta ne posjeduje nikakvu mehanizaciju, već sve svoje lučko-transportne usluge obavlja ručnom radnom snagom, onda je jasno da je za izvršenje godišnjeg plana bilo potrebno veliko zalaganje cijelog kolektiva.

I doista, u toku proteklih i pol mjeseci, kolektiv ovog poduzeća, pokazao je, da i ovako ozbiljno postavljene zadatke, može ne samo izvršiti, već čak i premašiti, požrtvovanim zalaganjem kao svakog pojedinca, tako i cijelog kolektiva, ono je us-

pjelo da uprkos ozbiljnih teškoća pokaže realne uspjehe.

U tom razdoblju izmanipulirano je ukupno 386.433 tona različite robe bilo to sa brodova bilo iz vagona. U luci je boravilo 79 prekooceanskih brodova i 121 motorni jedrenjak strane i domaće zastave. Prema tome poduzeće je svoj godišnji plan izvršilo 4. X. t. j. 88 dana prije predviđenog roka.

Poduzeće je u ovoj godini uspjelo da smanji svoj platni fond, dok je istovremeno ostvarilo veći iznos akumulacije i na taj način korisno poslužilo ne samo svojim interesima već u prvom redu našoj društvenoj zajednici.

Pored uspjeha u izvršavanju postavljenih zadataka, ne treba mimoći ni nedostatke, koji su se u toku rada pokazali, a to je u prvom redu i najglavnije: neravnomjeran priliv robe u luci. Tako se je dešavalo u toku godine, da je luka po čitavih 15 pa i više dana bila bez i jednog broda, dok je bilo slučajeva, kada se u luci istovremeno nalazilo na utovaru istovaru i po 5 brodova (ne računajući motor, jedrenjake).

Neravnomjerni priliv robe prouzrokovao je i kod željezničke stanice morala, napregnuti sve svoje sile, da veoma veliki broj vagona postavlja na radna mjesta u luci i da vrši izmjenu istih. Ovakvi mo-

menti, dovodili su željezničko osoblje u nemogućnost pravovremene izmjene vagona, (ne uzimajući u obzir, što u pojedinim vremenskim razmacima željeznička stanica nije u opće raspolagala potrebnim manevarskim lokomotivama), što je ovom poduzeću prouzrokovalo velika i nepotrebna plaćanja radne snage za čekanja u radu, a samim time se i reproduktivnost rada nije mogla dovoljno iskazati.

Poduzeće se je u toku cijele godine sa uspjehom borilo za povećanje dovoza robe, pa je svojim nastojanjima: komercijalnim povlasticama, brigom za što bolji smještaj i što pravilniji i brži ukrcaj-iskrcaj robe, uspjelo da dobije naša najveća izvozna poduzeća, koja veoma veliki dio svojih izvoznih artikala upućuju preko Šibenika. Osim toga poduzeće treba uskoro da dobije dvije nove dizalice, pa će i ovaj, iako skroman početak mehanizacije naše luke, također utjecati na još bolje rezultate fada ovog radnog kolektiva.

OBAVJEŠTAVAJU SE
PRETPLATNICI DA U
BUDUĆE SALJU PRETPLATU
NA TEKUĆI RAČUN KOD
NARODNE BANKE - ŠIBENIK
BROJ: 531 - T - 292.

Uredništvo

Povođom prekida odnosa s Vatikanom

I sela odobravaju prekid odnosa

U velikom broju sela na području našeg kotara održani su prošlih dana sastanci na kojima se govorilo o neprijateljskoj politici Vatikana prema našoj zemlji kao i o uzrocima prekida diplomatskih odnosa s Vatikanom. Za ove sastanke vladao je po svim selima ogroman interes što najbolje pokazuje velik odziv naroda na tim sastancima.

I na ovim sastancima manifestirani su patriotski osjećaji naših radnih seljaka koji su odlučno izražavali svoj protest protiv prijave Vatikanske politike prema našoj socijalističkoj domovini. Vjernici su na tim skupovima izjavljivali, da ne će nikome dozvoliti da njihove religiozne osjećaje koristi neko protiv interesa rođene zemlje. Nadalje su

izloženi oštrom kritici pojedini neradni svećenici, kojima su predmetni interesi Vatikana od interesa vlastite domovine. Pojedinci su isticali da su još svježih tragova divljanja talijanskog okupatora po našim selima i otocima i da se ne će nikada složiti sa politikom Vatikana, koji osobito danas svim mogućim sredstvima potpomaže prohtjeve talijanskih su po selima ovom prilikom imperijalista na naše krajeve. Ljudi stirlali svoju odlučnost da brane svoju slobodu i nezavisnost protiv koje se upravo Vatikan borio kroz čitavu našu tešku historiju.

Narod je u svim selima oduševljeno pozdravio i odobrilo prekid diplomatskih odnosa s Vatikanom.

Bez KOMENTARA

Za utorak 6. ov. mj. bio je sazvan sastanak Društva ekonomista i direktora privrednih poduzeća radi diskusije o društvenom planu Narodnog odbora kotara i gradske općine. Pored toga, na sastanku bi se raspravljala još neka interna pitanja Društva ekonomista.

Ovom prilikom pojedina poduzeća su trebala iznijeti svoja mišljenja i prijedloge u vezi društvenog plana odnosno morali su se izjasniti da li se slažu sa onim obavezama, koje im nameće društveni plan Narodnog odbora kotara i gradske općine.

Pismeni poziv za sastanak upućen je pravovremeno svim članovima društva i direktorima privrednih poduzeća. Međutim, od 60 članova koliko broji Društvo ekonomista, odazvalo se je samo devet i tri direktora.

Ovom, zaista, nije potreban komentar!

Prípreme za popis stoke i peradi

Popis stoke, peradi i košnica počela vršiti se od 16. do 21. siječnja 1953. godine u čitavoj zemlji. U tu svrhu izvršene su neke pripreme na terenu našega grada i kotara, kao što je formiranje kotarske, gradske i općinskih popisnih komisija. Međutim, glavni dio priprema ima se izvršiti u prvih 15 dana mjeseca siječnja kao što je praktična obuka popisivača. Popis će se izvršiti prema stanju na dan 15. siječnja o. g.

Do sada su u našoj zemlji izvršena četiri popisa stoke. Prvi popis izvršen je sa stanjem 31. I. 1948. zatim 1950., 1951. i 1952. godine sa stanjem na dan 15. siječnja. Na osnovu ovih popisa dolazilo se do tačnog broja stoke, što je bilo neophodno potrebno za pravilno praćenje razvoja našega stočarstva, kao jedne od najvažnijih grana poljoprivredne proizvodnje, za pravilno planiranje potreba stočarstva i ukazivanja pomoći od strane države.

Kako se u našoj privredi već prošlo od centralističkog upravljanja na osamostaljenje osnovnih privrednih jedinica — i vlast se prenosi na osnovne organe narodne vlasti (Kotarski, općinski NO), to će podaci popisa stoke, kao i ostalih statističkih akcija služiti također općinskim i kotarskim NO-ima, da bi oni mogli uspješnije rukovoditi na svom području.

Međutim, neprekidni popisi stoke za posljednje četiri godine pokazuju da se stočarstvo u našoj zemlji općenito razvijalo pod dosta nepovoljnim uslovima, tako da su nastajale velike promjene kako u ukupnom fondu, tako i u matičnom stadiu za pojedine vrste stoke. Naročito velike promjene t. j. smanjenja izazvala je suša u 1950. god., kada je stočni fond znatno snižen. Prema rezultatima popisa od 15. I. 1952. godine stočni fond se oporavio od suše tako da je došlo do izvjesnog povećanja kod svih vrsta stoke. Međutim, u 1952. godini vladala je također suša, koja će svakako ostaviti osjetne posljedice i na naše stočarstvo.

To je isto tako, pored napred navedenog, jedan od razloga da se izvrši novi popis stoke sa stanjem na dan 15. I. 1953. godine. Ovaj popis po svojim obilježjima, treba da pruži materijala, na osnovu kojih će moći da se poduzmu opsežne mjere u cilju daljnjeg unapređenja i kvalitativnog poboljšanja našeg stočarstva.

Prema tome značaj ovog popisa je velik za našu zemlju i da bi se uspješno obavio t. j. da bi se dobio traženi cilj potreban je zalaganje i savjesno vršenje dužnosti onih drugova koji budu angažirani u pripremanju i vršenju samog popisa a naročito da pravilno objašnjavaju svrhu popisa.

Grad i kotar podijeljen je na 95 popisnih krugova, što znači da će učestvovati 95 popisivača. Trebamo utvrditi brojno stanje stoke, živadi (peradi) i košnica pečla, kod svakog pojedinog gospodarstva (domaćinstva) na našem terenu. Iz iskustva znamo, da ima izvestan broj privatnih domaćinstava i to onih bogatijih, koji nastoje netačno prikazivati broj svoje stoke. Pri tome sve masovne organizacije treba da pruže punu pomoć kako bi popis tekao normalno.

B. Šarić

U Rupama omladina održava priredbe

Nije prošlo ni dva mjeseca od izbora za rukovodstvo aktiva Narodne omladine u Rupama, a već su postignuti vidni rezultati. Omladina je od posljednjih izbora do 1. siječnja o. g. organizirala dvije uspjele priredbe i dva predavanja na kojem je prisustvovalo preko 80% omladinaca iz mjesta.

U sadašnjem rukovodstvu aktiva služe za primjer Luka Marasović, koji zajedno sa sekretarom Barešić Andrijom, učiteljem iz Rupa, pokreće aktivnost omladine a naročito na kulturno-prosvjetnom polju. Ovaj omladinac, koji je ujedno i član SKH dao je na uređenju mjesne čitao-

PRIMJER OMLADINSKE ORGANIZACIJE VRPOLJA

Pred par godina u Vrpolu je vladalo mišljenje kako je nemoguće raditi s omladinom, jer da je većina zaposlena u raznim poduzećima u Šibeniku i da sa preostalim omladinama nije korisno gubiti vrijeme. Sa ovakvim mišljenjem i stanjem dočekano je pismo druga Rankovića u kome je osvijetljen put kako da se odgaja mlada generacija. Ujesen prošle godine pristupilo se osnivanju aktiva od najboljeg i najaktivnijeg dijela omladine, koja je za sekretara izabrala Antun Bajića, demobiliziranog borca JNA.

Omladinci su na prvim sastancima raspravljali o tome kako organizirati samodjelatnost u mjestu. Oni su vodili punu brigu da preko raznovrsne aktivnosti odgajaju omladinu Vrpola u duhu jugoslavenskog patriotizma. I u tome su zaista postigli vidne rezultate.

Pored ostalih korisnih zaključaka, omladina je odlučila da odmah pristupi uvježbavanju kulturno-umjetničkog programa i da se priredbe izvedu ne samo u mjestu već i u okolnim selima. Napravljena je i solidna priprema za proslavu Nove godine. Nabavljena je harmonika iz vlastitih sredstava. Brojni mladići i djevojke odrekli su se jednog dijela svoje zarade u korist organizacije. Mate Pivac je

dao prilog od 1200 dinara, Ivan Spinjača također 1200, Branko Plenča 1000, Ive Renja 800, Ante Landeka 500, Dane Bakula 500, Jakov Petković 500, Marijan Spinjača 500, Martin Vučak 500, Dujo Jelić 500, Mate Jelić 500, Ante Perketić 500, Zorka Bajić 500, Mirko Pivac 500, Marijan Jelić 500, Ante Petković 500, Ante Vučak 300, Frane Landeka 300, Ante Komadina 200, Darinka Petković 200, Marijan Bakula 100, Darinka Plenča 200, Živka Petković 200, Dragica Renja 200, Tona Mužić 200 i Frana Mužić 200 dinara. Ovi omladinci i omladinke mogu služiti za primjer ostalim omladinama na kotaru.

Danas, umjesto balota, kartanja i »mure«, u Vrpolu se razliježu zvuci omladinske harmonike.

I ostali zadaci su uspješno izvršeni. U čast izbora za organe narodne vlasti u mjesnoj čitaonici izvedena je priredba sa kulturno-umjetničkim programom, koju je s velikim interesom pratilo mnoštvo naroda. Omladina je postigla velik uspjeh u Gornjem Danlu i Perkoviću gdje je također dala slične priredbe.

Osebito bogat kulturno-umjetnički program omladina je dala povodom proslave Nove godine. Za priredbu je vladao velik interes. Oko 350 mještana toplo je pozdravilo izvalače kao i najbolje omla-

dince i omladinke, u mjestu koji su tom prilikom nagrađeni zaslužnim priznanjem.

Za ovakav rad omladinske organizacije u Vrpolu i postignute uspjehe ima zasluga osnovna organizacija Saveza komunista, koja je znala da preko omladinskih i laca u praksi primjeni riječi druga Rankovića. Posebno treba istaknuti prosvjetne radnike Miljenka i Mariju Šimičević, koji ne žale truda u pružanju pomoći omladinskoj organizaciji. Naročito ova posljednja je svojim zalaganjem u odgoju mlade generacije znatno pridonijela dosadašnjim uspjesima omladine u Vrpolu.

Srećko Bijelić

1,200.000 dinara uštede

Borba za izvršenje godišnjeg plana, izbori odbornika za vijeće proizvođača, proučavanje kongresnog materijala i izbori predstavnika socijalnog osiguranja, aktivizirali su cijeli kolektiv Remontnog zavoda više nego ikada do sada.

Radnici je kolektiv našeg Zavoda izvršio, uloživši maksimum napora, svoj godišnji plan do 22. prosinca sa 100%. On se je borio sa niz problema. Prvi najvažniji ispit položio je naš mladi kolektiv na remontu 95% jedne jedinice tipa ML i može se reći da ga je on sa uspjehom izvršio. Na izradi ovog tipa broda kolektiv nije imao nikakvog iskustva. Zato će druge jedinice ovakvog tipa biti mnogo brže i bolje napravljene. Koristeći iskustva ovih prvih jedinica poslo se mnogo naprijed u organizaciji rada i stručnom osposobljavanju radnika, a svijest našeg mladog kolektiva oinogučila je da sve zadatke sa uspjehom izvršimo. Skupa sa izvršavanjem planskih zadataka kolektiv vodi brigu o štednji materijala i time doprinosi općim interesima naše zajednice. Uštedeno je raznog materijala u posljednja tri mjeseca u visini od 1,200.000 dinara.

Naš kolektiv je i po iskustvima i po sastavu radnika vrlo mlad. Treba spomenuti da je samo kroz posljednje 4 godine u našoj školi izučilo zanat 367 radnika i da ih je 93% zaposleno u našem Zavodu.

Anketa koju je provela sindikalna organizacija i Savez komunista RZ o pitanju izbora odbornika za vijeće proizvođača pokazala je zrelost našeg kolektiva i ozbiljnost

priprane ovom pitanju. U anketi su učestvovali svi radnici i službenici Zavoda. Anketa je pokazala da je najveći broj glasova dobio šef proizvodnje (395) drug Linardo Kitarović, zatim Nikica Bujas 310, Milivoj Pavišić 308, Kirigin 136 i ing. Vodenik 131 glas. Pored toga, bilo je 10 drugova koji su dobili preko 100 glasova.

Pripreme, koje se vrše za prelazak na privredni račun, još su više angažirale sve radnike i službenike na izbornoj agtaciji. Dana 14. prosinca izvršeni su izbori odbornika za Kotarsko vijeće proizvođača. Kandidaciona komisija je predložila 5 drugova, tako je po zakonu o izborima trebalo kandidirati četiri. Izabrani su u Kotarsko vijeće proizvođača drugovi: Linardo Kitarović i Milivoj Pavišić.

Odmah poslije završetka VI kongresa Saveza komunista Jugoslavije održana je proširena sjedni-

ca komiteta SK RZ-a, na kojoj su prisustvovali i sekretari osnovnih organizacija. Referat je iznio dosadašnji ideološko-politički rad, uspjehe i propuste, a zatim se razvila diskusija o proučavanju kongresnog materijala. Pred nas se ozbiljno postavilo pitanje na koji način proučavati materijale, a da bi angažirali sve članove SK i cijeli kolektiv. Lako nam je bilo za radnike i službenike koji žive u gradu, ali je bio problem za one drugove koji žive u selima šibenskog kotara a rade u Zavodu.

Donesena je odluka da se materijal proučava individualno, ali to nije bio jedini način proučavanja materijala. Zato smo stupili u vezu sa Kotarskim komitetom SK i zajednički sa njima organizirali proučavanje materijala u selima: Zlariću, Zablacu, Zatonu, Krapnju, Mandalni, Vodicama i Prvic Sepurini i Lucici.

Elektrifikacija Tijesna

Početkom studenoga prošle godine osnovan je na masovnom sastanku mještana odbor za elektrifikaciju Tijesna, koji ima zadatak da u skladu sa općedržavnim planom stvori potrebne preduslove za elektrifikaciju mjesta.

Odmah poslije osnivanja ovog odbora započeta je široka akcija oko sakupljanja materijalnih i novčanih sredstava. Zahvaljujući požrtvornom radu Odbora i svijesti mješta-

na, uspjelo je do danas sakupiti iznos od 500 hiljada dinara.

Ovih dana stiće će prva narudžba najnužnijeg električnog materijala za mjesnu električnu mrežu.

Osobitu pažnju ovom pitanju posvećuje rukovodstvo mjesne poljoprivredne zadruge, koja svojim dosadašnjim prilogom daje punu garanciju za uspjeh ove nadasve važne i korisne akcije za mjesto.

U stakleniku

VJEKOSLAV KALIČ

Jakov je protezao zadovoljstvo s ovoga sata i dalje, nije se dao vratiti u zbilju... Uživao je gledati ovoga čovjeka: sasvim čelava glava, smireno lice, pametne oči. To je druga vještina življenja — zadovoljstvo za se i za drugoga. — Kako preko njegova sata nestane bojazni, misao je slobodna; može joj sakupiti sve niti.

Ovi satovi su mu bili kao nekakva svijetla pozornica, gaj neki veseli u sumornoj dosadi... Drugog sata je došao profesor Kraljev. Ušao je mrko i odmah s vrata počeo:

— Ne možete biti mirni! — Ne možemo; nasadili smo pilice — reče pod glas Brkić. Kraljev se pričinio da nije čuo. Veoma je ozbiljno, neodređeno gledajući i spuštajući krajeve usta, puhao.

Jakov je izgubio svu hrabrost. Znao je da je ta ozbiljnost pretjerana, da Kraljev predmetu daje pogrešnu vrijednost, i da su mu zahtjevi pogrešne vrste — pa i da o slučaju ovisi hoće li ga zadovoljiti. Mnogi su mu nastojali doskočiti lukavošću, poniznošću, protekcijom, — a Jakov za ta sredstva nije imao dara, on je mogao računati samo na dobroholno razumijevanje nuficanja, kretanja, odlomaka rečenica.

Profesor Kraljev dugo se zadržavao na starim piscima, na tanko ih razglabao, govorio o tome gdje su se rodili, o ocu i majci, tra-

nja od jedne. Ako se taj zahtjev prekoračilo ma i za jedan redak, on je nemilosrdno davao slabu ocjenu.

— Jakov Hljbek! — prozove ozbiljno, dade glasu tešku ozbiljnost i postavi se dostojanstveno.

Jakov ustane. Najednom je dao licu jedan, boležljiv izraz počeo treptati kapcima, zalvarati oči, podizali čelo i trzali ramenima uvis. Kad ga je zapitao, stane kukurijekati i istezali vrat, kao da ga nešto pali u grlu, i suze mu navru na oči, a on ih je otirao ne gledajući profesora nego klupu pred sobom.

Većinom su roditelji plašljivo pristupali ovoj zgradi, u kojoj se osjetljivim škarama kroji »budućnost« njihove djece. Uvijek treba nešto zamoliti čovjeka kojemu si možda broj: dakle, poniženje. I laskav izraz lica: simpatija ili antipatija igraju vrijednu ulogu.

Ulaze oni u razred obzirno, turežu nosove naprijed, a oči izbežili; gledaju: klupe stoje u redu s izrazom školskim, kao ljudi; ploča, katedra prema njima opet u dostojanstvu do stropa, kao profesori. Pa se vrznu nevjesto po ovom prostoru, koji kao da je kadar podsmijevati se.

Dakl! Uči, ide u školu, živa osoba, koja ima posla s knjigama, onim naime, s čime oni imaju najmanje posla, što je postalo manje od daleke uspomena: neki život neshvaljiv sada, Tuko oni imaju prema dajima obzir pun bojazni: da se ne osramote kako god.

Zankov otac zvjera kao uvijek na izvidnici, vreb — je li potrebno gdje pozdraviti... Pa kad je

opazio da je društvo bliže vrste, pristupa nekakvoj računalci s kuglicama:

— Han han han... — pelivanski tura kuglice lijevo desno. — Spominjem se i ja malo, kako smo ovako: ta ta ta... ali nijesu više prsti vješti... — zamiga pristima u zraku. — Eeee, gdje je ono vrijeme... — A on m'sli da se na računalu vrši neko vješto prebacivanje kuglica, prestidigitalerska neka vještina i čaranje.

— Ah, — zamahne rukom — zaboravilo se to. — Celiri razreda sam išao...

— Život je škola ispočetka — reče Jakovljevi otac. — Zaboravi knjige, ako želiš dobro proći. Ne valja se pustiti knjigama, da te raslave od života, da te razmleće... treba se grčevito uhvatiti za um...

— Da, da... Ali, znate, ipak nije loša škola... Djeca se malo, dakako, onako discipliniraju... i tako dalje...

— Mislim da vrijedi kao neke vrste iskustvo, slupanje u društvo, i to svoje posebne vrste. — Glavno je da dobiju djeca svjedodžbu, je li tako — reče Zankov otac zaključno.

Kraj dvorane prođe mlad čovjek, brižljivo odjeven, Vrli glavom, trese grivu bujne kose, s vidljivom svijetlošću o svojem značenju.

— Za mlada čovjeka nezgodan položaj; na koncu će još staviti naočari sa zlatnim štipaljicama ili s jako širokim crnim okvirom, — reče Jakovljevi otac. — Zanimljivo je, da se čovjek najradije ponosi svojim umom, a osobito ako mu je veoma siromašan... Jer,

na koncu: ako profesor nije pedagog, ili nije učenjak, onda što je?

Svi ga začuđeno pogledaju: kakve to ima veze s razgovorom? — Vidljivo čaknut čovjek! Pa nastave razgovor, onaj koji se sam po sebi razumije, a na njega nisu obraćali pozornost jer je čovjek malo zanimljiv.

On se skloni u kraj, ponešto razveseljen ovim svojim položajem. Iz prikrajka gleda: zanimljivo je čitati po ljudima: sad profesor, sad roditelj, sad učenik. Tri staljašta, položaja, nazora, astronomske udaljenosti.

Profesor Brkan zagrljio katalog, digao glavu i lagano u faktu koraca.

Musić se dobrodušno zaleli među roditelje, s veselijem koje je puno ulaganja: on hoće da bude na mirnoj nozi s dajcima i roditeljima, da mirno uživa ugled, — stiče ga šalom.

Ubode prstom u trbuš vojno činovnika, zašljena plićeg lica, sa žutom pločicom na prsima i s nekoliko olovaka i nalippera u džepu haljeka.

— Eto, da na ta dva pitanja nije odgovorio, ne bi ga nitko spasio... A on je odgovorio na sva tri, i to u svakom predmetu... Nije nitko očekivao od srednjeg, i skoro slabog učenika... Srećal Ja uvijek govorim da je ispit sreća. — On je govorio tako, kao da je ispit neki stroj, koji se vrli, vrli, vrli — učeniku je dano da upire u poluge, i pogriješi li — propada kroz otvor na podu dolje u dubinu.

Musić tada šaljivo počne gledati jato maturanata koji su prolazili, puni ponosa na svoj položaj,

osoba — junaka dana.

Jakovljevi otac nije volio mlade ljude; u njima je u prvom redu vidio odrasle, one koji su danas na palubi broda i sačinjavaju čudnovatu družbu putnika. Pa što ih sada samo pokreće: neki bukom zaglušuju savjest pred ispitom, neki potražuju lakše pulove, neki su samouvjereni, ili u strahu da će im siromašno vječno vjisti na nogama. — I »ambasadoric« s limenim pločicama, patriotskim znakovima na prsima: vjerska, politička i obiteljska pripadnost osmjeliła ih je, pa računaju na političke škole »na strani«, zato već sada imaju golovu odluku da se upišu na pravo. Drska samosvijest, osjećaj potpune sa sličnosti, cvjeta im na licu. A sve atletski, dobro uhranjeni klipani, kojima je društvo nosača jako oštećeno, a ništa manje nego intelektualaca, među koje se faktima u šifru fliškuju. — Imaju čestu sposobnost da nauče napamet što bilo.

On se zateče u takvim mislima. Zatrepti kapcima da se otrese zlobe, i lice namršti kao da ga je zabolilo: svaki čovjek nosi u životu svoj teret; kakav bio malo je odlučan za ishod putovanja — zaboravlja, pa živi, sjeća se, pa umire... Ali u životu susrećeš ljude ovako u neskladu s tvomom željom, koji ti ruše red, oduzimlju zadovoljstvo da se smiriš.

Opazio je da se za ledima maturanata uvukao u zgradu i Jakov. Pričinio se kao da ga ne opaža i okrene se da promotri novog zanimljivog pridošlicu.

(Nastavit će se)

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Doček Nove godine proslavljen u vedrom raspoloženju

Doček Nove godine svečano je proslavljen u našem gradu. 31. prosinca uveče svi trgovci i ulice bili su prepuni gradana. Isto tako oba kinematografa imala su rekordan posjet. U hotelu »Krka«, kao i Domu JNA i u prostorijama Crvenog kutjca Remontnog zavoda radni ljudi vrlo veselo i bučno otpratili su staru i dočekali Novu godinu. Također su mnogi i kod svojih kuća uz radio veselo u domaćem krugu proslavili novogodišnji praznik.

Ipak je Nova godina najveću radost donijela najmlađima. Uoči Nove godine održana je u Narodnom kazalištu priredba za svu školsku djecu, a sutradan po osnovnim organizacijama NF-a dijeljeni su djeci darovi: čokolade, bomboni, igračke, knjige i drugo.

Do kasno u noć po svim gradskim ulicama orila se pjesma, a ljudi su jedan drugome prilazili čestitajući nastup Nove godine za željom da ona bude bolja i sretnija.

Isto tako svečano je proslavljen doček Nove godine i po svim općinskim centrima i selima našeg kotara.

Gradska glazba dobila nove uniforme

Gradska narodna glazba uz pomoć NO-a gradske općine nabavila je nove uniforme za 30 svojih glazbara. Na Novu godinu ona je rano ujutro prošla gradskim ulicama, a potom je pred zgradom NO-a gradske općine i Mjesnog sindikalnog vijeća otsvirala državnu himnu, Lijepu našu i Internacionalu. Istog dana prije podne na Trgu palih omladinaca gradska glazba je održala koncert.

Umro je dr. Grgo Bogić

Nedavno je umro u Beogradu u dubokoj starosti dr. Grgo Bogić, poznati liječnik i pisac.

Dr. Bogić rodio se u Šibeniku. Univerzitet je svršio u Beču, te je službovao kao liječnik u šibenskoj bolnici, zatim u Imolskom i Kninu, a na kraju bio je direktor bolnice za duševne bolesti u Jaši Tomiću (Vojvodina).

Pokojnik je bio istaknut nacionalni radnik, tako da je bio proganjan i od Austrije i od okupatorske Italije, koja ga je 1919. godine odvela u internaciju u Sardiniju. Kao pisac objelodanio je više rasprava sa područja socijalne medicine i psihoterapije, koje su bile zapažene u naučnom svijetu. Napisao je i par knjižica pjesama, te jednu dramu. Bio je poznat po svome slobodarskom držanju i slobodnom intelektualnom stavu prema kulturnim pitanjima. Snažno je radio na propagandi trozvenjačkog pokreta.

Dr. Grgo Bogić jako je volio Šibenik, u koji je često dolazio, a u jednom periodu prije prošlog rata stalno su u njemu bio i nastajao, učestvujući u društvenoj djelatnosti kao starišina Sokola i odbornik »Šubičevca«.

Proslava Dana dječje radosti

Sva djeca u gradu svečano su proslavila svoj praznik. Uoči Nove godine u Narodnom kazalištu održana je priredba na kojoj je nastupila dramska i folklorna sekcija te zbor Pionirskog kazališta. Na toj priredbi nastupili su i članovi DTO Partizan. Djeca su uz pratnju svojih roditelja sa velikim interesom pratila pojedine točke ove priredbe. Dva dana kasnije data je ponovno priredba za one koji tog puta nisu mogli prisustvovati.

Na Novu godinu po svim školskim odborima Narodnog fronta dijeljeni su dječji darovi. Pored toga, Odbor Crvenog križa za grad i kotar podijelio je oko 200 darova najboljim učenicima na području kotara. Darove je poklonio američki podmladak Crvenog križa. Isto tako predstavnicima Odbora Crvenog križa izvršili su posjetu dječjem domu »Petar Grubišić«, gdje su svoj djeci također predali poklone, a u prostorijama Crvenog križa izvršen je prijem one djece koja se nalazi pod starateljstvom. Tom prilikom predstavnicima Odbora Crvenog križa zadržali su se sa djecom u dužem razgovoru, a potom su im podijeljeni darovi.

FILMSKI PREGLED

Filmovi - koje ćemo gledati

PAKAO JE RASPRODAN — engleski film po romanu Maurice Decobre. Glavne uloge tumače: Mai Zetterling i Herbert Lom.

Dominic Danges proglašen je kao član Pokreta otpora poginulim. Valerie Marlin — mlada švedska književnica preuzima njegovu kuću i izdaje se za njegovu udovicu. Danges se, međutim, vraća iz njemačkog zarobljeničkog logora u Pariz i otkriva, da je Valerie pod njegovim imenom izdala knjigu »Pakao je rasprodan«, a koja se prodaje po svim knjižarama.

Kad izdavač to čuje, on ih oboje zamoli da preušte istinu, jer se knjiga vrlo dobro prodaje, pa bi otkrivanje istine moglo ugroziti posao. Oboje na to i pristaju.

U Pariz, međutim, slize delegacija nekog ženskog društva iz Amerike. Članovi delegacije pozivaju Dominica, da dode u SAD da bi tamo čitao svoja djela. Da se spasi forma nakladnik zamoli Dominica i Valerie da još jednom nastupe kao muž i žena. Oni i sada pristaju, ali za vrijeme večere, ne mogavši podnijeti hvale zbog tuđeg djela, Dominic iznosi cijelu istinu.

Dominic sve više voli Valerie i njih se dvoje nađu u zagrljaju. Solidan film, a režija korektna.

TRI CABALLEROSA — američki crtan film u prirodnim bojama. Produkcija: Walt Disney. Sudjeluju: Aurora Miranda, Carmen Molina i Dora Luz.

Film je velobna simfonija boja, glazbe i pokreta. Savršeno je riješen problem živih i crtanih likova u istom kadru. Mjestimično sasvim nova rješenja daju ovom filmu posebnu draž.

LA MALQUERIDA (Zločobnica) — meksikanski film sniman po romanu Don Jacinta Beneventa. U glavnim ulogama: Dolores Del Rio, Pedro Armendariz i Columba Dominguez.

U Haciendi del Soto živi Raimunda sa mužem Estebanom. S njima živi i njezina lijepa kći Acacija. Norberto i Faustino — sinovi bogatog susjeda udvaraju Acaciji — ali bez uspjeha. Ipak jednog dana Faustino dobije pismo od Acacije, koja ga moli da je otme s Haciende. Faustino, koji je zbunjen tom ponudom, misli da je bolje, ako je zaprosi. Pošto ga Raimunda, Acacijina majka, odbije, Faustino odlučuje da otme Acaciju. Međutim, njen otac zapriječi se, da će ubiti otmičare. Noć kasnije ubije Faustina i sakrije mrtvo tijelo. Otac Faustinov don Eusebio zamoli policiju da provede istragu, ali Esteban i Acacija ničeju sve. Sumnja pada na Norberta, koji je viđen u blizini zločina.

Malo kasnije zatekne jedan sluga Estebana i Acaciju zagrljene. Raimunda počinje sumnjati. Na jedan upit Acacija joj bez daljnje prizna svoju ljubav prema počtu. Kad Esteban vidi da je otkriven, bježi ali se ipak vraća i traži od Raimunde da započne nov život pod drugim imenom. Majka i kći se pomire, a Esteban, uvidjevši svoju suvišnost, napušta kuću. Iste noći umre izrešetav osvetničkim mećimom Faustinovog oca i braće.

Film tipično meksikanske tematike, s jakim nacionalnim obilježjem. Izvršna režija i fotografija Gabriela Figueroae.

NOCNI TAKSI — talijanski muzički film. U glavnim ulogama nastupaju: Beniamino Gigli i Danielle Gcdel.

Nello Spadoni je stari taksišofer. On je poznat u Rimu po svojoj dobroćudnosti i manji je uvijek pjeva. Jedina mu je želja da upozna nekog impresarija, koji bi mu pomogao na putu do slave. Stjecajem okolnosti upoznaje nekog čovjeka, kojeg u svadi udara. Sa-

Kazališna kronika

Manzari:

MRTVI NE PLAĆAJU POREZ

Praizvedba u Narodnom kazalištu

Nicoli Manzariju nije trebalo mnogo ni razmišljanja, ni hrabrosti da svoje dramsko djelo, napisano na temu: građansko društvo, iz scene jedne društvene drame vješto razvije u uspjelju farsu na to društvo. Jer: građansko društvo, gdje živi ili živući, čak, samo pokušava živjeti, održava se u životu jedino svakodnevnom, da tako kažemo, uskratim svega onoga što predstavlja dug prema pojedincu i društvu, a što se osjeća kao neprijatelj, nesnosan, mrzak teret jednoga čameta, danka, takse. Ova uskratila sankcionirana je najvećim mogućim plebiscitom, stvorila je moral građanskog društva i dobro poznati lik građanina. Samo dva su još lika moguća: revolucionar, koji će uništiti to društvo ili herojski poginuti; Čehovljevi ujak Vanja, taj mirni i plemeniti dobronac, koga će građansko društvo satrlati.

Manzarijev Marco Vecchietti nije ni revolucionar, ni do kraja dotučeno ljudsko pselo. Autor nam takvog nije ni htio dati. Vecchietti, ovaj mali, vrijedni činovnik, koga tišće građanski brak, građanski odnosi u poslu, građanska država, nije heroj; njegovi protesti, i u najpotresnijim scenama, mnogo više su izljevi očaja jednog bijednika, nego srdžba borca. On je bunтовnik »sa figom u džepu« i svoj životni jad smatra ličnom nesrećom i sudbinom čovjeka koji je rođen i registriran da »radi, plaća i šuti«. Toliko zla nagomilava građansko društvo na ovu svoju žrtvu, da ona potresno kliče: »Samo je mrtvacima dobro u toj zemlji!«

Dakle: tjelesna smrt, smrt osloboditelja? Ali ne! Nervni slom rada kod Marca Vecchietija ideju o još jednoj mogućoj smrti. Vecchietti (doslovno: starešina, čovjek koji nije »suvremen« u građanskom smislu) valja da svuče sa sebe starog čovjeka, da umre kao moralni lik, ako hoće da živi u građanskom društvu; da bude ono što su svi drugi poštovani i nepoštovani građani, da ne paradira s tom svojom istinom, jer »istine se ljudi boje«. Viči: Dojlel, klič: Živio!, čovječe, sve prema momentu! Pa, kada dođe u posjed dokumenata koji dokazuju sav lopovluk rukovodilaca sela Bra, što spekuliraju sa tobožnjom smrću tebe, »jednog mjesnog heroja«, i spomenik ti dižu da bi dobili željezničku postaju i tako naplatili svoj »patriotizam«, unovči i ti svoju »velikodušnost« ucjenom! Mijenjaj ime, promijeni i svoj tjelesni lik, dak zaloviti vlastitu ženu u ludnicu i, opet »velikodušno«, izradi da je iz nje pustle, ali ne bez pismena koje te ovlašćuje da je, kao »neizlječenu«, opet strpaš u ludnicu! Tko tebe kamenom, ti njega nožem, tko tebe nožem, ti njega revolverom!

znajući kasnije da je to čuveni impresario, on ga počne tražiti po Rimu. Poslije različitih dogovršina koje dozivlje u toku traženja, konačno mu uspijeva pronaći impresarija, kojemu se želi ispričati i zamoliti ga za pomoć. No, impresario je već u avionu, kojim odlazi na drugi poslovni put. Tako je Nello ostao bez angažmana.

Radnja filma je živa, s dosta humora. Film je raden za poznatog talijanskog lirskog tenora Beniamina Gigli-a, koji pjeva niz kantora i arija iz različitih opera. U filmu je upotrebljena muzika Donizzetti-a i Leoncavalle, dok su neke pjesme od Kaslar Donata.

„Maraska“ otvara prodavaonicu

Uskoro će zadarska tvornica likera »Maraska« otvoriti i u našem gradu svoju prodavaonicu. U tu svrhu adaptiraju se prostorije u ulici Ivana Ribara vis-a-vis slastičarnice poduzeća »Jadrinja« br. 1. Prodavaonica će biti snabdjevena svim vrstama likera koje proizvodi ova tvornica.

Ovu kvintesenciju građanskog društva Manzari je dao sa mnogo svježine i dinamičnosti, neusiljenom zajedljivošću, kroz majstorski izradene tipove talijanskih malograđana i vrlo dobro scenski izrađeni ambijent provincijskog mjestanca.

Na šibensku je scenu Manzarijevu komediju postavio Zvonimir Jelačić, koji je tumačio i ulogu Marca Vecchietija. Kao redatelj, Jelačić je dao da se osjeti tekst u svojoj izvornoj svježini, ujednačenom igrom emblema, svijesnom suzdržljivošću prema svemu što bi ovu komediju moglo pretvoriti u prostu lakrdiju. Pojedine scene — i one sa najviše komičnih efekata — dane su vrlo blizu stvarnom životnom zbivanju.

Jelačić glumac dao je Vecchietija neobično plastično, naročito u prvoj slici. Prijelaz iz tragičnoga u komično bio je u njegovoj igri sasvim neusiljen, potpunoma uvjerljiv. Ovome izgrađenom umjetniku sa sjajnom dikcijom scena je život, pružen umjetničkom rukom. Ovaj zdravi smisao za izradu stvarnih likova i tipova, sa mnogo topline i čuvstva, a bez preživjele patetičnosti, učinili će od Jelačića junaka realističkog teatra.

Neva Belamari tumačila je ulogu Vecchietijeve žene Amalije, scenski izradivši potpuno vjerno lik žene koja se bori između vlastite majke i svoga muža. Njezina osjećajna uloga osobito se istaknula u posljednjoj slici, ali u sceni svade u »čelvrto« slici dokazala je da je »kod kuće« i u sasvim realistički postavljenim scenama.

Mariellu, lakomislenu gostioničarevu kćerku, dala je Branka Vrabec temperamentom koji odgovara toj ulozi, dokraja vjerno i solidno.

Josip Vikario bio je tipični načelnik malog provincijskog mjestala, pomalo ograničeni, prilično lukavi, a nada sve lakomi malograđanin. Maska, igra i dikcija — vrlo dobri.

Sve ostale uloge našle su diskretne tumače: vrlo dobri bili su Branko Matić, kao općinski tajnik Guffredi (maskom i igrom dao je izvanredan lik uličanog pisarića), Krešimir Zorić, kao gostioničar Nicola, Ivana Kuthy, kao Amalijina majka Gertruda, i Albert Drutler, kao kućepazitelj Raffaele. Kao epizodisti dobri su bili Jugoslav Nalis (trgovac Gigi) i Ante Balin (kućegazda Barabo).

Scenu je postavio običajnom svojom solidnošću Nikola Lovrić-Caparin.

Publika je ovo scensko djelo i njegove izvađače toplo pozdravila, izrazivši vidno svoje zadovoljstvo i prema kazališnom rukovodstvu, koje je Manzarijevu komediju pružilo Šibeniku sama dva mjeseca nakon njezine praizvedbe u Zagrebu. D.

ANECDOTE

NEŽENJA SHAW

— Oče, ja bih se ženio! — izišao je Bernhard Shaw pred oca, kad mu je bilo 26 godina.

— Još si premlad — odvratilo mu otac.

— A kad budem stariji?

— Onda ne ćeš ni sam htjeti.

— Kod toga je i ostalo. Bernhard Shaw ostao je do svoje smrti neženja.

OSIGURANJE

Anatola France-a, slavnog francuskog pisca, htio je jednog dana da posjeli neki čovjek.

— Vaše ime? — zapita ga piščev tajnik.

— X Y

— Zanimanje?

— Agent osiguravajućeg društva.

— Svrha posjeta?

— Želim da osiguram život velikog književnika.

— Protiv čega da ga osigurate?

— Pa za slučaj smrti . . .

— Nije potrebno, odvratilo tajnik, jer je monsieur France besmrtn (bio je naime član Akademije).

Gostovanje prvaka Zagrebačke opere

U petak 2. siječnja o. g. Dom JNA Šibenik priredio je u Narodnom kazalištu veće baleta, opernih arija i pjesama koje su izveli članovi Zagrebačke opere Vladimir Rudak, Franjo Paulik, Vera Grozaj i Deša Ražen. Pored toga, nastupili su i članovi baleta Sočija Kastl i Ivo Potkovač. Na programu su bila zastupa-

na djela Gotovca, Papandopula, Čajkovskog, Rudaka, Mozarta, Verdia, Puccinia i Mascagnia.

Publika, koja je do zadnjeg mjesta ispunila kazalište, toplo je pozdravila nastup članova Opere iz Zagreba, a osobito Vladimira Rudaka koji je duševio prisutne gledaoce.

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

Narodno kazalište

ČETVRTAK, 8. I. — SCAMPOLO — komedija od D. Nicodemija. SUBOTA, 10. I. — PORODICA BLO — komedija od Ljubinke Božić. Početak predstava u 20 sati. NEDJELJA, 11. I. — SILVA — opera od E. Kalmana. Početak u 9,30 sati.

Kinematografi

TRIA: — TRI CABALLEROSA — američki film u prirodnim bojama. Dodatak: Filmske novosti br. 49. (od 8.—13. I.) TALIJANSKI — film — NOCNI TAKSI — Dodatak: Filmske novosti br. 50. SLOBODA: — PAKAO JE RASPRODAN — engleski film. — Dodatak: Ruke k sebi. (od 7. do 12. I.) Meksikanski film — LA MALQUERIDA — Dodatak: Popaj na dopustu.

Narodno sveučilište

Povodom 80-godišnjice priredila šibenska općina u narodne ruke u srijedu 14. ov. mj. u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća (površje Narodne kavane) održat će predavanje drug Božo Duličić. Početak predavanja u 18,30 sati. Dvorana zagrijana.

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. narodna ljekarna — ulica Božidara Petranovića.

Iz matičnog ureda

RODENI

Boris, sin Tomislava i Nelle Širkalj; Radoljka, kći Šime i Luce Gušić; Anka, kći Vuje i Stefanije Gajdalić; Vilije, sin Šime i Nedjeljke Sandrić; Vinka, kći Nikole i Ane Tabulov-Truta; Dragica, kći Josipo i Biserke Bumbak i Zlatko, sin Julija i Ruže Presečki.

VJENCANI

Cvitan Dinko, zemljoradnik — Marlinović Iva, domaćica; Roca Ranko, zemljoradnik — Roca Zekica, domaćica; Marlinović Mate, Cvitan Marija, domaćica; Ilesar — Cipitelo — Vrpčić Uzeir, — Kolombo Senka.

UMRLI

Simina, stara 1 — Loka, st — Milica pok. — Supe Anta — Go — god.

NAJVAŽNIJE SAOBRAĆAJNE VEZE

Vlakovi

Pulask iz Šibenika u 2.20 sati. Ubrzani iz Zagreb u 8.01 sat. Pulnički iz Split u 10.50 sati. Pulnički iz Zagreb u 15.11 sati. Pulnički iz Split u 18.22 sati. Dolazak u Šibenik u 10.15 sati. Pulnički iz Zagreba u 13.08 sati. Pulnički iz Splita u 17.39 sati. Ubrzani iz Zagreba u 21.11 sati.

Autobusi

Dolazak iz Šibenika u 6.00 sati. Za Split nedjeljom, četvrtkom i subotom u 6.00 sati. Za Poljan maršala Tita, a dolazak u Split u 8.00 sati. Za Zadar svaki dan osim nedjelje u 6.00 sati i Docca (splavom). Za Oklaj svako Drniša i Knina svaki dan osim nedjelje u 14.00 sati kod Vlogasnog doma. Za Kistar svaki dan osim nedjelje u 1.00 sati iz Docca (splavom). Za Benko svaki dan osim nedjelje u 1.00 sati iz Docca (splavom). Dolazak u Šibenik u 16.30 sati. Iz Zadravki dan osim nedjelje oko 17 sati. Iz Oklaj svaki dan osim nedjelje oko 8 sati. Iz Kistar svaki dan osim nedjelje oko 8 sati. Iz Benko svaki dan oko 8.30 sati.

Parobrodi

Dolazak iz Šibenika u 16.10, subotom u 16.35 i nedjeljom 16.50 sati. Pulnička željezna pruga za Split po nedjelji u 7.00 i srijedom u 4.00 sati. Brza pruga za Zadar—Rijeka utorkom, jedom i petkom u 9.20 sati. Pulnička željezna pruga za Zadar petkom u 2.00 i subotom u 12.00 sati. Dolazak u Šibenik u 9.10 sati. Brza pruga iz Splita utorkom, srijedom i petkom u 9.10 sati. Pulnička željezna pruga iz Splita četvrtkom u 18.30 i subotom u 10.35 sati. Brza pruga iz Rieka preko Zadra u 16.00, subotom u 16.25 i nedjeljom u 16.40 sati. Pulnička željezna pruga iz Zadra po nedjelji u 5.40 i utorkom u 22.50.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

1952. - godina uspjeha PBD „VAL“

Pomorsko-brodarsko društvo »Val« održalo je svoju V. redovnu godišnju skupštinu, na kojoj se razmirao rad društva od prošlogodišnje skupštine do danas.

U referatu tajnika Davida Matulje iznijeti su uspjesi koje je društvo postiglo u ovoj godini, kao i n. d. dostaci koji su u mnogome ometali pravilan rad društva.

U toku ove godine društvo je organiziralo regatu »Narodnog u stanka«, učestvovalo na Saveznom prvenstvu Jugoslavije u Splitu, kao i na prvenstvu NR Hrvatske u klasi »O. Jola«, posiljavši svugdje dobre rezultate.

Pored dva održana propagandna izleta u Biograd n/m i Rogoznicu, organizirano je također niz manjih izleta na obližnja ostrva našeg kotara.

Nedjelje, društvo je izgradilo slijedeće plovne objekte: jednu jedrilicu klase »Zvijezda«, tri jedrilice klase »O. Jola«, jedan »Cadet«, zatim dvije lađe tipa »Šljuka« i šest motornih čamaca.

Najveći pothvat društva jest izgradnja društvenog doma, pri čemu su veliku pomoć dali »Tehnika«, zatim Gradsko građevno i Pomorsko građevno poduzeće, te Komanda garnizona JRM.

Međurazredno sportsko takmičenje

Prije nekoliko dana započelo je u šibenskoj gimnaziji međurazredno takmičenje u raznim sportskim disciplinama: košarci, natezanju užeta, skakanju, vježbi na spravama it. d.

U natezanju užeta i košarci sastale su se ekipe V a i V c razreda. U prvoj disciplini pobijedila je ekipa V a, dok je u košarci uspješniji bio V c razred, koji je pobijedio sa rezultatom 28:22. U vrlo dinamičnoj i borbenoj igri predstavnici V c pokazali su veću snalazljivost i efikasnost pred košem protivnika. Naravno, u natezanju užeta i košarci nastupili su i predstavnici V b i V d razreda. U košarci pobijedila je ekipa V a, dok je u natezanju užeta pobijedila ekipa V c. U vježbi na spravama pobijedila je ekipa V a, dok je u skakanju pobijedila ekipa V c.

Susret je odlično vodio nastavnik gimnastike drug Funduk. Organizacija takmičenja dobra.

Takmičenje se nastavlja. I. B.

Sportske vijesti iz svijeta

Nogometni savez Jugoslavije donio je na jednoj od svojih posljednjih sjednica odluku o sudjelovanju na svjetskom nogometnom prvenstvu 1954. godine unatoč glasina, da će jedna eliminaciona skupina na tom svjetskom prvenstvu biti sastavljena od najjačih momčadi, u kojoj bi pored Jugoslavije trebale još igrati Sovjetski Savez, Mađarska i Austrija. Doznošenje odluke bilo je uspješno time što je jugoslavenski savez primio obavještenja, da će biti sastavljen jedan mnogo zadovoljavajući sistem eliminacionih igara.

Na natjecanju u Dortmundu Jugoslaven Milakov uspio je u vrlo jakoj konkurenciji zauzeti drugo mjesto. Prvi je bio Richards 4,60, a 2 Milakov 4,20. Lind je treći sa 4,10.

Najbolji finski nogometaš Aulis Rytönen stigao je u Toulouse, gdje će u buduću kao profesionalac igrati za ovaj francuski klub. Svoju prvu utakmicu za FC Toulouse igrat će Rytönen 18. siječnja protiv Bresta za francuski cup.

Uzvratni susret između Rocky Marciana i Joe Walcott za naslov prvaka svijeta u teškoj kategoriji je sada definitivno fiksiran za mjesec travanj. Izgleda da će se susret održati u Chicagu, iako se za to bore još i neki drugi američki gradovi: New York, Los Angeles, San Francisco i Miami.

Nekoć najbolji engleski nogometaš i centerfor britanske reprezentacije Tommy Lawton preuzeo je mjesto trenera u drugorazrednom engleskom profesionalnom klubu Brentfordu.

U Miami je posljednjeg dana prošle godine održan boksački susret između Jake La Motte i Danny Nordica, koji je trebao poslužiti kao kvalifikacija za sticanje prava na izazov novog svjetskog prvaka u srednjoj kategoriji Ar-

Zaslugom i velikim zalaganjem drugova Ante Kelave, Davida Matulje, Petra Malkovića, Sime Skarića Šiko, te Ante Tambače kao i jednog većeg dijela omladine osnovna sredstva podignuta su na vrijednost od 6 miliona dinara, iako da je stvorena baza za daljnji razvitak društva.

Kroz diskusiju prisutni su iznijeli potrebu jednog većeg središta, budući da današnje ne odgovara naglom razvitku i izgradnji plovni objekata u gradu, te se ovo pitanje postavlja kao najvažniji zadatak novoj upravi, da ga riješi. Nadalje je zaključeno da odmah

treba započeti sa modelarsko-jedrilčarskim tečajem s tim da bi se što više omladine zainteresiralo za ovu granu sporta, a rad usmjerio u pravcu njenog odgajanja u sportskim i pomorskim vještinama.

Na prvom konstituirajućoj sjednici upravnog odbora izabran je za predsjednika društva drug Žiki Bulal, za potpredsjednika drug Ante Kelava, dok su za članove izvršnog odbora izabrani David Matulja, Vojo Juričić, Petar Malković, Božo Bilušić i Ante ing. Teskera. Pored toga u upravni odbor izabrano je još deset drugova, a u nadzornom odboru trojica.

Gostovanje prošlogodišnjeg prvaka Očekuje se rekordan posjet

Kako smo obaviješteni, a nedjelju 11. ov. mj. gostovat će u Šibeniku prošlogodišnji prvak države u nogometu splitski »Hajduk«. Ovo je treće po redu gostovanje ove momčadi u našem gradu. U oba susreta sa NK »Šibenik« pobijedili su Splitsani sa omjerom 4:2 i 2:0. U momčadi »Hajduka« ovoga puta ne će nastupiti Beara i Vukas, koji su određeni za međunarodnu nogometnu utakmicu Jugoslavija — Egipat, koja se igra u Kairu. I pored ove dvojice najboljih igrača »Hajduka«,

naša sportska publika imat će priliku, da nakon dvomjesečnog odmora prisustvuje jednoj zanimljivoj i lijepoj igri. Stoga se očekuje da će igraliste »Rade Končar« posjetiti rekordan broj gledalaca. Gosti će po svojoj prilici nastupiti u ovom sastavu: Vulić, Delić, Grčić I, Grčić II, Katnić, Luštica, Šenauer, Broketa, Matošić, Drvodelić i Arapović. Splitskoj jedanaestorici »Šibenik« će se suprostaviti u najjačem sastavu vjerojatno sa Baicom i Friganovićem.

DALMATINSKI KUP

Veoma slaba utakmica

Šibenik-Jadran 3:3 (1:1)

U nedjelju 4. ov. mj. na stadionu Rade Končar odigrana je nogometna utakmica za Dalmatinski kup između »Šibenika« i »Jadrana«. Utakmica je završila neriješenim rezultatom 3:3 (1:1). Zgoditke su postigli Tedling, Bego i Tambača (iz jedanaestera) za »Šibenik«, a Benovrkić dva i Čala za »Jadran«. Pred oko 200 gledalaca sudio je Stanko Knež iz Šibenika sa manjim greškama.

Obje momčadi predvele su slabu igru, a osobito »Šibenik« koji se nalazi izvan forme. Utakmica je obilovala nizom propuštenih prilika s jedne i druge strane. Igralo se bez sistema. Dok je mom-

čad »Šibenika« igrala prilično lezerno, dotle se »Jadran« borio za svaku loptu. Zbog različitih prekršaja sudac je pri kraju igre isključio Ijadicu i Čalu. Kod Šibenika su se istakli Erak I, Tambača, Bego i Živković, a kod »Jadrana« Gaščić, Antunac i Benovrkić. Momčadi su nastupile u ovom sastavu:

ŠIBENIK: Aras, Ijadica, Erak I, Blažević, Erak II, Tambača, Cvitanović, Bego, Đurić, Tedling i Živković.

JADRAN: Gaščić, Antunac, Tikulin, Kovačić, Poernja, Grbac, Zrnčević, Jakaša, Benovrkić, Čala i M. Ercegović.

chie Moorea. Pobijedio je na velikom iznenađenju Nordico i to prije svršetka borbe u 8. kolu tehničkim knock outom.

Skupina od desetak najboljih švedskih skijaša krenula je na gostovanje u Sovjetski savez, gdje će imati nekoliko nastupa. U švedskoj momčadi se nalaze između ostalih Gunnar Eriksson, Lundberg, Herrdin, Oestberg, T. Karlsson, S. Andersson, Bergqvist, a od skijašica Norberg i Alm.

OBAVIJEŠT

OBAVIJEŠTAVAMO SVE NAŠE POTROŠAČE DA JE NAŠ NOVI BROJ TEKUĆEG RAČUNA KOD NARODNE BANKE - ŠIBENIK: 531 - T - 44.

Elektrodalmacija Šibenik

ZABAVA • POUKA • ZANIMLJIVOSTI

U bliskoj budućnosti

Francuski novinar Raymond Kar-tje opisuje oružje bliske budućnosti. Za naše čitaoce njegova reportaža ima prvenstveno informativni značaj o savremenim ratnim sredstvima čija bi upotreba dovela nesumnjivo do najstrašnije kataklizme i do uništavanja miliona ljudskih života. Upravo ova informacija francuskog novinara pokazuje, između ostalog, i to, kolika je ogromna važnost borbe za mir među čijim iskrenim pobornicima je i naša zemlja.

Specijalna konferencija za štampu u Pentagonu bila je ovog puta veoma zanimljiva. Tih dana vraćao se Ajzenhauer iz Evrope i preuzeo funkciju šefa Američkog generalštaba. Upravo se šušalo o novom programu i o mnogo čemu što je interesiralo novinare. Pred oko stotinu okupljenih predstavnika štampice i vojnih stručnjaka Ajzenhauer je izjavio: »Apeliramo na naučnike da nas savjetuju u pogledu pronalazaka i u pogledu njihove ratne primjene. Mi se sada nalazimo u prelaznom periodu koji će trajati najmanje deset godina.«

U skoro se završava rok od deset godina te je za nas veoma zanimljivo šta su naučnici postigli u ovom periodu i koliko je apel bio efikasan. 1955. godine bit će tačno 10 godina od ove konferencije za štampu i tada se u svijetu mnogo što šta izmijenilo.

Danas se uglavnom mogu oružja budućnosti da podijele u tri grupe. Ova podjela nije uvijek potpuno adekvatna ali ona u svakom slučaju daje sliku šta možemo očekivati na daljem »ekranu«. Još uvijek se ispituju u laboratorijama pojedine kategorije oružja, a neke od njih se već nalaze u vojnim magazinima.

U prvu grupu dolaze oružja koja su već sagrađena, isprobana i osvojena ali čije je postojanje obavijeno velom »vojne tajne«. Upravo njihovo postojanje se iz razumljivih razloga osporava. To su, na primjer najnoviji modeli »klasičnih« tenkova kao što su »Šlikerova« borna kola od 56 tona — odgovor na ruske lenkove »Staljin-3« ili transkontinentalni bombarderi sa osam reaktivnih motora B-52. Tajna ovih oruđa ostaje zakopana, jer se ona ne upotrebljavaju u Koreji zato što bi to omogućilo protivniku da otkrije njihovu anonimnost.

Ovdje ulaze atomske bombe samo mnogo moćnije od onih koje su upotrijebljene svojevremeno u Hirošimi i Nagasaki, zatim manje atomske bombe koje mogu izbacivati lovci bombarderi i koje su namijenjene za razbijanje koncentracija neprijateljske žive sile, uništenje saobraćajnih čvorova, bombardiranje pozadine i drugo. Sagrađeni su od toga atomski topovi otprilike od 400 mm, koji izbacuju granate na atomski pogon; rakete upravljane radijom sa velikim doletom, protivvzgonske rakete na radar koje koštaju 10000 dolara komad i za koje se smatra da su u stanju da sruše sasvim sigurno bombarder čija izrada košta preko dva miliona dolara. Prilikom proba pogodben je prvim ispaljenim metakom B-17 na visini od 8.000 metara. Pretpostavlja se da ovo oružje već sad doprinosi zastarjelosti reaktivnog lovca. Da spomenemo također bacač plamena »Napalm« samo mnogo efikasniji od onog koji se upotrebljava u Koreji i Indokini. Bakteriološki rat također zauzima važno mjesto u ratnim pripremama. Gaje se mikrobi poznatih bolesti. Postoje osim toga metode uništavanja ogromnih površina žitarica i drugo.

U drugu kategoriju dolaze ona oružja koja se još konstruiraju u laboratorijama ili se nalaze u završnoj fazi izrade. Njihova pojava može se očekivati za nekoliko godina. To su atomska podmornica »Nautilus«, atomski nosač aviona koji će izbaciti u upotrebe sve sadašnje ratne brodove; hidrogenska bomba (»Bomba-X«) koja će biti nekoliko desetina puta moćnija od obične atomske bombe, kako

su pokazala ispitivanja na otoku Envijelok. Nije više nedostupan ni atomski avion za koji se već konstruirala kabina i reaktivni motor. On se izgrađuje od specijalnih materijala otpornih prema radioaktivnosti i podesnim za zaštitu posade od zračenja. Smatra se da će imati brzinu najmanje 1.500 km na sat.

Treća grupa oružja izgleda, iako to nije, kao obična imaginarna predstava i »farija« o nečemu vrlo dalekom. Upravo sekretar za odbranu SAD J. Forrestal izjavio je već 1948. godine da će Amerika sagrađiti vještački zemljin satelit. To je izazvalo buru iznenađenja i nevjerice. Međutim, kako običava šef eksperimentalne stanice za rakete doktor Verner von Braun satelit će se okretati oko nas 10—15 godina. Otprilike na 1.500 km kružit će u Svemiru vještački zemljin satelit. On će obilaziti za dva sata zemljin krug, a — na njemu će se nalaziti posada koja ne će osjećati ovo kretanje već će sačuvati međuplanetarne brodove kao na nekom savremenom aerodromu.

Njemac Herman Ober pronašao je svemirsko ogledalo ili je bar njegov preteča. Pomoću njega se može koncentrirati velika količina toplote na određeno mjesto, mijenjati podneblje, rasfjerivati oluja i rasfjerivati ledene sanje. Već na početku 1945. godine engleka obavještajna služba dobila je podatke o njegovim eksperimentima o namjeravanom paljenju Londona. Postoje osim ovih još mnoge zamisli koje će vjerojatno dobiti konkretni oblik u bliskoj budućnosti.

Prema predviđanjim ovog francuskog novinara atomski top bit će u masovnoj proizvodnji vjerovalno već 1955/1956. godine. Taktičke atomske bombe radijom upravljane rakete bit će također u istom periodu svakako očine naprave. Može se očekivati da se 1955/1956. godine pojavi atomski avion, atomska podmornica, nosač aviona i bomba X, svi u nasovnoj produkciji.

Da odgovorimo najzanimljivije koje smo postavlili na početku ovog napisa. Mnogi ljudi Američki svijesni su kakvu opasno za čovječanstvo mogu da predstavljaju ova oružja. U prvim redovima pobornika mira nalaze se među ostalih naučnici, velerani, eksperimentalne bombe »Almgoroda«, iskreni pobornici mira vece borbu da ne dode do upotrebe viih strahovitih oružja. Vjerujem da će zdrav razum odnijeti pobjedu i da će napredne snage u svijetuspjeti da spriječe strahovitu kataklizu koja bi neminovno nastala potrebom pomenutih oružja.

(»Tehnika naroda

Novi tipovi naš radio-aparat

Radio industrija »Niša Tesla« izradivala će u nove godini nove tipove radioaparata. Najprije će se proizvoditi »Tesla-52«. Ovaj aparat je u mnogo ču kvalitetniji prijemnik od svojedobne »Tesla-52«. To je još superheretodinski prijemnik sa 51 cijevju. Ima tri talasne dužine razliku od aparata »Tesla-52« koji je imao dvije. Zatim magičnoko, ima udusnu skalu i veoma esku izradenu kutliju. Četvrti položajugmeta služi za uključivanje gramofona. Ovim je postignuto automsko isključenje svih stanica dok ra gramofon. Elektromagnetski zvučnik zamjenjen je permanentnim. Važno je istaći još jednu osobitost ovog aparata — to je poboljšane njegove selektivnosti u odnosu na »Tesla 52«. Aparat »Tesla« ima dosta malu mikrofoniju, što dostignuto specijalnim načinom laže kalemske grupe i pjenjljivog kondenzatora. Na ovcaparatu bit će izbjegnuto krča i šuštanje što je postignuto jeem malom racionalizacijom na britnom švedskom kondenzatoru. Pomoću visoko akustične kutlije oijen je odličan ton aparata.

Koliko bi stajala izgradnja nove Keopsove piramide

Nešto prije početka rata neki bogati Amerikanac želio je znati koliko bi tada stajala izgradnja jedne nove Keopsove piramide. Po njegovom nalogu otputovao je je dan naredi inženjer u Egipat gdje je na licu mjesta izvršio sva potrebna mjerenja i nakon toga izradio kalkulaciju za gradnju nove piramide. Inženjer je kao bazu za kalkulaciju uzeo 20 hiljada radnika, koji rade po dvije hiljade radnih dana, a svaki radni dan honorira se 2 dolara. U slučaju da bi se nalog davac htio zadovoljiti sa piramidom iz armiranog betona (umjesto klesanih kamenih kocki) onda bi ona stajala oko 130 miliona dolara.

Inženjer je kao bazu za kalkulaciju uzeo 20 hiljada radnika, koji rade po dvije hiljade radnih dana, a svaki radni dan honorira se 2 dolara. U slučaju da bi se nalog davac htio zadovoljiti sa piramidom iz armiranog betona (umjesto klesanih kamenih kocki) onda bi ona stajala oko 130 miliona dolara.

Prije Kolomba

Dobitnik Staljinove nagrade, geografski Igor Lukovski došao je do još jednog »otkrića«. On je rekao da su američki Indijanci i Eskimi naučili ruski jezik kao prvi evropski jezik. »Rusi«, nastavio je on, naselili su Aljasku i krajeve južnije od nje na američkom kontinentu u početku 13. vijeka t. j. skoro dva vijeka prije nego što je Kolombo otkrio Ameriku. Ruski su kolonizatori znali čitati i pisati i na taj način prenijeli svoj jezik u ove krajeve. Kao dokaz za to jest da Indijanci i Eskimi poznaju mnoge ruske riječi koje su očito došle do njih preko kolonizatora.

Mirisave ogrlice

Norveški kemičar Joseph Shott iz Sandeljorda patentirao je jedan svoj pronalazak koji će — bar se tako nada — pobuditi velik interes kod žena. Shottu je uspjelo da na jedan specijalni način stavi bitu koju vrstu parfema u sintetičnu materiju od koje su nepravilne umjetne perle. One zadrže miris oko tri godine, a njihova cijena je vrlo jeftina. Sada će, izjavio je Shott, svaka žena moći da naruči ogrlice, naušnice i narukvice sa mirisom kojeg želi. Osim toga, na taj način će u toku tri godine mnogo uštedjeti, jer će kupovati manje parfema u flašicama.

„Podmičivanje“ policijskog psa

U vrlo interesantnom procesu vođenom pred dvadesetak godina u gradu Ephensusu u državi Montana, neki provalnik »podmičio« je kobilicom policijskog psa i izvršio krađu. Tužilac je postavio pitanje sudu da li se policijski pas može smatrati kao — službena osoba.

Sud je na to pitanje odgovorio potvrđno.

Budući da se podmičivanje službenih osoba kažnjava tamnicom, to je provalniku povećana kazna, jer je psa kao službenu osobu »podmičio« da bi mogao izvršiti krađu.

ANEGDOTA

Filozofsko razmatranje

Diogenesu dode jednom pri kom neki znanac i razgovarajući s njim slučajno spomene jednu njegovu scenu iz svog domaćeg života.

— Žena, stvorivši kavgu, potom me je još polila vodom.

Filozof brzo doda na to:

— Prirodno, pošto poslije svake oluje dolazi kiša.

JESTE

PODMIR

PRET